

**Міністерство освіти і науки України
Одеська обласна рада
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська обласна універсальна наукова бібліотека
імені М. Грушевського
Одеський національний політехнічний університет**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ:
ТЕОРІЇ ТА ІННОВАЦІЇ**

**МАТЕРІАЛИ
IV Міжнародної науково-практичної конференції
студентів, аспірантів та молодих науковців,
присвяченої 100-річчю
Одеського національного політехнічного університету**

Одеса, 22-23 березня 2018 р.

Редакційна колегія:

Спрінсян В. Г. – заслужений працівник освіти України, канд. мистецтвознавства, зав. кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Одеського національного політехнічного університету (ОНПУ), голова Асоціації документознавців України (*голова редколегії*)

Розова Т. В. – Академік Академії наук вищої школи України, доктор філос. наук, професор, зав. каф. культурології, мистецтвознавства та філософії культури ОНПУ

Шевченко О. В. – доктор наук із соціальних комунікацій, професор кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій ОНПУ

Сухотеріна Л. І. – професор, доктор історичних наук, зав. кафедри політології гуманітарного факультету ОНПУ

Жарких В. Ю. - доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії та методології науки

Бірюкова Т. Л. – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій (ІДМК) ОНПУ

Кубко В. П. – к. філос. н., доцент кафедри ІДМК ОНПУ

Лугова Т. А. – к. мист., доцент кафедри ІДМК ОНПУ

Якубовська М. Г. – к. філол. н., доцент кафедри ІДМК ОНПУ

Панькевич О. О. – старший викладач кафедри ІДМК ОНПУ

А 43 **Актуальні питання документознавства та інформаційної діяльності: теорії та інновації:** зб. Матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 100-річчю Одеського національного політехнічного університету, Одеса, 22-23 березня 2018 р. / під заг.ред. В. Г. Спрінсяна. – Дніпро: Середняк Т. К., 2018. – 569 с.

ISBN 978-617-7599-71-4

Збірник містить матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених, присвяченої проблемам документознавства, інформаційної діяльності, соціальної комунікації, інформаційного забезпечення освітніх процесів, інформаційного менеджменту в організаціях і прикладних аспектів застосування інформаційних технологій. Статті та тези доповідей охоплюють також проблеми сучасної міжкультурної та міжособистісної комунікації. Конференція була проведена Одеським національним політехнічним університетом 22-23 березня 2018.

Збірник розраховано на наукових працівників, спеціалістів інформаційної сфери, викладачів, аспірантів і студентів.

Друкується за рішенням Вченої ради гуманітарного факультету Одеського національного політехнічного університету

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції.

Відповідальність за зміст статей покладається на авторів.

ISBN 978-617-7599-71-4

Министерство образования и науки Украины
Одесский областной совет
Одесская областная универсальная научная библиотека
имени М. Грушевского
Одесский национальный политехнический университет

**«Актуальные вопросы документоведения и
информационной деятельности:
теории и инновации»**

МАТЕРИАЛЫ

IV Международной научно-практической конференции
студентов, аспирантов и молодых ученых,
посвященной 100-летию
Одесского национального политехнического университета
Одесса, 22-23 марта 2018 г.

2018

The Ministry of Education and Science of Ukraine
Odessa Regional Council
Odessa M. Hrushevsky Regional Universal Scientific Library
Odessa National Polytechnic University

**Topical issues of records management and
information activities: theories and innovations**

Collection of Papers
of the 4-th International Scientific and Practical Conference of
students, postgraduates and junior researchers
devoted to the 100-th anniversary
of Odessa National Polytechnic University

Odesa, March, 22-23, 2018

2018

Олена Панькевич

Одеський національний політехнічний університет,

Одеса, Україна

**НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА
СТУДЕНТІВ-ДОКУМЕНТОЗНАВЦІВ
ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ЕФЕКТИВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ**

***Анотація.** У роботі доведено значущу роль науково-дослідної роботи студентів поза навчальним процесом на прикладі організації науково-дослідної роботи студентів професорсько-викладацьким складом кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій Одеського національного політехнічного університету.*

Ключові слова: науково-дослідна робота, студенти-документознавці, заклад вищої освіти.

***Аннотация.** В работе доказано значимую роль научно-исследовательской работы студентов на примере организации научно-исследовательской работы студентов профессорско-преподавательским составом кафедры информационной деятельности и медиа-коммуникаций Одесского национального политехнического университета.*

Ключевые слова: научно-исследовательская работа, студенты-документоведы, высшее учебное заведение..

***Abstract.** The work of the students of the Odessa National Polytechnic University based on the example of the organization of research work of the students by the faculty of the department of information activity and media communications has been proved.*

Key words: research work, students-documentologists, institution of higher education.

Згідно Закону «Про вищу освіту», одним з найважливіших принципів сприяння сталого розвитку суспільства є підготовка конкурентоспроможного людського капіталу та створення умов для освіти протягом життя, а також забезпечення розвитку наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності у вищих навчальних закладах та їх інтеграції з виробництвом.

Одним із базових завдань, які передбачені законом, є формування у закладах вищої освіти (ЗВО) особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах. Це означає, що науково-дослідна робота студентів є невід'ємною складовою частиною навчання і підготовки кваліфікованих фахівців, здатних самостійно вирішувати професійні, наукові й управлінські завдання, займати активну громадянську позицію.

Грунтовний аналіз наукової та навчально-методичної літератури надав нам можливість встановити, що в наш час традиційною залишається система студентської науково-дослідної роботи, яка розгортається за такими напрямками:

– навчально-дослідницька робота (вивчення спецкурсів; виконання курсових, бакалаврських, магістерських робіт; виконання дослідницьких завдань під час навчальних практик тощо);

– науково-дослідна робота, що виконується у позанавчальний час (робота в наукових гуртках, проблемних групах; участь у наукових конференціях, семінарах; співробітництво у виконанні робіт з держбюджетної тематики; публікації в наукових виданнях, збірниках праць); організаційно-масові заходи (предметні олімпіади, огляди, конкурси наукових робіт тощо).

В аспекті нашого дослідження будемо розглядати науково-дослідну роботу студентів, що виконується саме у позанавчальний час.

Важлива роль в організації науково-дослідної діяльності студентів належить професорсько-викладацькому складу, який допомагає виявити здібності та потенціал студентів і мотивувати їх до науково-дослідної роботи. При організації роботи студентів, з об'єкта навчальних і виховних впливів майбутній фахівець перетворюється на суб'єкта пізнавальної, дослідної діяльності і збагачує її вже самим фактом свого розвитку [1]. Варто наголосити на тому, що основоположним принципом даної роботи є особиста зацікавленість викладача у більш якісному оволодінні студентами певною науковою дисципліною.

Велике значення для підвищення інтересу студентів до науково-дослідної роботи поза навчальним процесом є *участь у науково-практичних конференціях*.

Тісна та плідна комунікаційна взаємодія між учасниками української документознавчої науки відбувається насамперед завдяки конференціям у режимі «живого» спілкування, які дають можливість дослідникам не лише оприлюднити результати наукових розвідок, а й так би мовити очно обмінятися досвідом [2]. Яскравим прикладом є участь наших студентів у Міжнародній науково-практичній конференції «Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття», яка проводиться щорічно кафедрою інформаційної діяльності та медіа-комунікацій (ІДМК) Одеського національного політехнічного університету (ОНПУ) з 2008 року, що готує протягом 15-ти років менеджерів-документознавців, фахівців соціально-ділових комунікацій для установ, підприємств, рекламно-інформаційних компаній та інших організацій.

Також студенти ОНПУ та інших ЗВО України активно беруть участь у Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів і молодих науковців «Актуальні питання документознавства та інформаційної діяльності: теорії та інновації», що дає можливість підвищити логіко-професійний рівень студентів та фахівців різних галузей знань, залучити молодь до обговорення й вирішення актуальних питань сучасної науки.

Ряд учасників науково-дослідної роботи були рекомендовані до участі у наукових конференціях які проводилися іншими закладами вищої освіти України. Так, наші молоді дослідники щорічно беруть активно участь, наприклад, у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Інформаційна діяльність, документознавство, бібліотекознавство: історія, сучасність, перспективи» (Київ), Всеукраїнській науково-практичній конференції «Перспективні напрямки сучасної електроніки, інформаційних і комп'ютерних систем (MEICS) тощо. На цих та багатьох інших заходах, що проводяться випускаючими кафедрами України за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» майбутні фахівці ретельно готують доповіді та виступають з результатами своєї наукової роботи, що дає їм можливість оцінити свою роботу на тлі інших і зробити відповідні висновки.

Одним із основних способів апробації наукових результатів майбутніх документознавців є *участь в олімпіадах*, як найбільш поширеної і масової форми організації науково-дослідної роботи студентів поза навчальним процесом.

Вже четвертий рік поспіль за підтримки Міністерства освіти і науки України в Одеському національному політехнічному університеті кафедрою ІДМК буде організовано й проведено II етап Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність». Студенти (наприклад, у минулому році було 50 учасників олімпіади з 18-ти закладів вищої освіти України) мали можливість підтвердити не лише високий рівень сформованих теоретичних знань та практичних вмінь, а й виявити здатність до системного та творчого вирішення професійних завдань. Варто відзначити, що методологічною основою олімпіади були пошук, обробка, узагальнення інформації та створення зручної системи навігації для навчальної бази даних за допомогою СКБД Microsoft Access.

Важливими напрямками у розвитку творчого мислення та виявлення талановитої молоді є *участь у конкурсах*, що дають можливість створити в університеті систему широкого залучення студентів до участі у науково-дослідній діяльності.

Так, за минулий навчальний рік наші студенти проявили себе як справжні науковці та отримали призові місця, наприклад, у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» (II тур) студентка групи МІД-121 А. Городніченко під керівництвом Тетяни Анатоліївни Лугової отримала Диплом I ступеня. У Всеукраїнському відкритому конкурсі короткометражного кіно, соціальних роликів до Міжнародного дня захисту дітей студенти групи ІД-161 Є. Кочанжи, А. Петрусьова, А. Зачко під керівництвом Вікторії Юріївни Сікорської отримали Грамоту за I місце тощо.

Студенти кафедри ІДМК беруть участь у роботі *наукового гуртка «Культура. Інформація. Освіта»* (ОНПУ, Одеська національна бібліотека ім. М. Грушевського, НТБ ОНПУ під керівництвом доц. каф. ІДМК Тетяни Леонідівни Бірюкової, доц. каф. ІДМК Тетяни Федорівни Коляди-Березовської). Науковий гурток – організаційне утворення на кафедрі ІДМК, учасниками якого є широке коло

студентів, яке формується за напрямком наукової діяльності кафедри відповідно до затверджених тематичних планів роботи кафедри. Метою роботи студентського наукового гуртка є виявлення найбільш здібних і талановитих, схильних до науково-дослідної роботи студентів; поглиблення дослідження за проблематикою наукової діяльності кафедр за участю студентів; залучення обдарованих студентів до науково-дослідної діяльності.

Апріорі важливим для підвищення інтересу майбутніх фахівців кафедри ІДМК до науково-дослідної роботи поза навчальним процесом є *участь у літературно-мистецькому студентському клубі «Літературний сад»* (ОНПУ, Одеська національна бібліотека ім. М. Грушевського, літературно-мистецькі майданчики м. Одеси та України, тематичні літературні альманахи (м. Хмельницький, Видавництво Л. Стасюк) під керівництвом доц. каф. ІДМК Тетяни Леонідівни Бірюкової).

Відмітимо, що з метою підвищення ефективності науково-дослідної роботи студентів кафедри інформаційної діяльності та медіа-комунікацій в Одеському національному політехнічному університеті та більш тісного взаємозв'язку з навчальним процесом у кожного наукового керівника є група ініціативних студентів, які займаються вирішенням певної проблеми.

Таким чином, правильно організована науково-дослідна робота студентів-документознавців, що виконується у позанавчальний час є ефективним методом професійної підготовки фахівців нової формації у закладах вищої освіти України.

Література

1. Кобзєв В. Е., Руденко Т. О., Кобзєва І. М. Науково-дослідна діяльність студентів як запорука успішної підготовки фахівців вищої школи // Друкується за рішенням вченої ради Бердянського державного педагогічного університету. – 2017. – С. 69.

2. Спрінсян В. Комунікаційне середовище документознавства в Україні (на прикладі Міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології ХХІ століття») / В. Спрінсян, О. Панькевич // Вісник Книжкової палати. – 2016. – № 5. – С. 47-49.